

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مندرجات

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
..... یادداشت سردبیر	۱۱ .
دکتر سید کاظم طباطبایی سالشمار زندگی شادروان دکتر محمود رامیار	۱۵
دکتر سید کاظم طباطبایی اندیشه هفت اقلیم و ارزیابی یادکردهای آن در احادیث	۱۷
احمد پاکتچی امتیازات تاریخ قرآن رامیار	۴۳ .
دکتر منصور پهلوان روش ابن غضائری در نقد رجال	۵۵ .
دکتر مهدی جلالی پژوهشی درباره واژه‌های اسم و الله	۸۷

دکتر سید محمدباقر حجتی	
بررسی مبانی صوفیه در فهم و تأویل قرآن	۱۰۹
دکتر بمانعلی دهقان	
جست و جو در احوال و آثار شادروان محمود رامیار	۱۳۳
دکتر سید کاظم طباطبایی	
سنت اربعین نویسی و نسخه‌ای شریف در شرح چهل حدیث ۱۶۵	
دکتر نادعلی عاشوری	
سرگذشت علوم قرآنی و حدیث در ماوراءالنهر از سقوط سامانیان تا آمدن مغولان	۱۸۹
دکتر علی غفرانی	
معنی‌شناسی و کاربرد شناسی حنیف در قرآن	۲۱۱
محمد محمودپور	
اجمال و تبیین در روایات	۲۲۳
دکتر مجید معارف	
کشف انجیل‌های نجع حمادی و بازنگری در اناجیل رسمی مسیحیت ۲۵۱	
دکتر منصور معتمدی	
زمینه‌های یکتاپرستی در شبه جزیره عربستان در دوره پیش از اسلام ۲۶۵	
دکتر لیلا هوشنگی	
پیوستها	۲۸۳ .
چکیده مقالات به زبان انگلیسی (Abstracts)	۳۰۳

مشاوران علمی این شماره

- ۱ - دکتر آذرتاش آذرنوش (استاد دانشگاه تهران)
- ۲ - حجة الاسلام محمدعلی ایازی (حوزه علمیه قم)
- ۳ - حجة الاسلام دکتر عبدالکریم بی آزار شیرازی (دانشیار دانشگاه الزهراء)
- ۴ - دکتر احمد پاکتچی (استادیار دانشگاه امام صادق (ع))
- ۵ - دکتر مهدی جلالی (استادیار دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۶ - دکتر مهدی جلیلی (استاد دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۷ - دکتر حسین حیدری (استادیار دانشگاه کاشان)
- ۸ - دکتر محمد مهدی رکنی (استاد دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۹ - دکتر محمدعلی رضایی کرمانی (استادیار دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۱۰ - دکتر مجتبی زروانی (استادیار دانشگاه تهران)
- ۱۱ - دکتر رضا زمردیان (استاد دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۱۲ - دکتر سید حسین سیدی (دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۱۳ - دکتر حسین صابری (استادیار دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۱۴ - دکتر سید مهدی صانعی (استاد دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۱۵ - دکتر سید کاظم طباطبایی (دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۱۶ - دکتر نهله غروی نایینی (دانشیار دانشگاه تربیت مدرس)
- ۱۷ - مرتضی کریمی نیا (پژوهشگر و نویسنده)
- ۱۸ - دکتر فتح الله مجتبیایی (استاد دانشگاه تهران)
- ۱۹ - دکتر منصور معتمدی (استادیار دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۲۰ - دکتر مجید معارف (دانشیار دانشگاه تهران)
- ۲۱ - دکتر علی مهدی زاده (دانشیار دانشگاه تهران)
- ۲۲ - دکتر محمود مهدوی دامغانی (مترجم و استاد سابق دانشگاه)
- ۲۳ - حجة الاسلام موسی صدر (حوزه علمیه مشهد)
- ۲۴ - دکتر حسین ناصری (استادیار دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۲۵ - دکتر محمدرضا ناجی (بنیاد دایرة المعارف اسلامی)
- ۲۶ - حجة الاسلام حسن نقی زاده (استادیار دانشگاه فردوسی مشهد)
- ۲۷ - دکتر شادی نفیسی (استادیار دانشکده علوم حدیث)
- ۲۸ - دکتر محمد جعفر یاحقی (استاد دانشگاه فردوسی مشهد)

Islamic Studies

A Quarterly Research Journal of
The Faculty of Theology and Islamic Studies

Issues 65&66, Autumn&Winter 2005

ISSN 1010-4992

License Holder

Ferdowsi University of Mashhad

Editor-in-Chief

Dr. S. K. Tabatabaee

Editorial Board

‘A. ‘Amid Zanjani

Prof. of Tehran University

Dr. A. Azarnoosh

Prof. of Tehran University, Tehran

Dr. A. Bagheri

Associate Prof. of Tehran University, Tehran

Dr. M. H. Ha’iri

Assistant Prof. of Ferdowsi Univ., Mashhad

Dr. S.M. Hoseini

Assistant Prof. of Ferdowsi Univ., Mashhad

Dr. M. ‘Irvani

Assistant Prof. of Ferdowsi Univ., Mashhad

Dr. M. Jalili

Prof. of Ferdowsi Univ., Mashhad

M. A. Mahdavi Rad

Assistant Prof. of Tarbiat Modarres Univ.

Dr. A. Pakatchi

Researcher and Assistant Prof. of Iman
Sadigh University, Tehran

Dr. M. M. Rokni

Prof. of Ferdowsi University, Mashhad

Dr. S. M. Sane’ee

Prof. of Ferdowsi University, Mashhad

Dr. S. K. Tabatabaee

Associate Prof. of Ferdowsi Univ., Mashhad

Dr. M. Zarvani

Assistant Prof. of Tehran University, Tehran

Editor
Dr. M. Mutamedi

Abstract’s Translation

A. Rezwani

Typesetting: H. Hashemi

Printing & Binding: Ferdowsi University
Press

Circulation: 800

Price: Rs 16000 (For students Rs 8000
only)

Address:

Faculty of Theology

University Campus

Azadi Sq.

Mashhad – Iran

Post Code: 9177948955

Tel: (+98511) 8829571- 4

Fax: (+98511) 8829579

Website:

<http://www.um.ac.ir/Colleges/Theology/Facilities/magazine.Php>

E-mail: fth@ferdowsi.um.ac.ir

مطالعات اسلامی

نشریه دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد

فصلنامه علمی - پژوهشی

شماره ۶۵ و ۶۶ - پاییز و زمستان ۱۳۸۳ خورشیدی

ویژه علوم قرآن و حدیث

صاحب امتیاز: دانشگاه فردوسی مشهد

مدیر مسئول و سردبیر: دکتر سید کاظم طباطبایی

ویراستار: دکتر منصور معتمدی

مترجم چکیده‌ها به انگلیسی: احمد رضوانی

هیأت تحریریه

دکتر آذرتاش آذرنوش

استاد دانشکده الهیات دانشگاه تهران

دکتر مرتضی ایروانی نجفی

دانشیار دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر احمد باقری

دانشیار دانشکده الهیات دانشگاه تهران

دکتر احمد پاکتچی

پژوهشگر و استادیار دانشگاه امام صادق (ع)

دکتر مهدی جلیلی

استاد دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر محمد حسن حایری

استادیار دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر سید مرتضی حسینی شاهرودی

استادیار دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر محمد مهدی رکنی یزدی

استاد دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر مجتبی زروانی

استادیار دانشکده الهیات دانشگاه تهران

دکتر سید مهدی صانعی

استاد دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر سید کاظم طباطبایی

دانشیار دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد

عباسعلی عمید زنجانی

استاد دانشگاه تهران

محمدعلی مهدوی راد

این نشریه بر اساس رأی یکصد و بیستین جلسه مورخ ۱۷/۳/۷۶ کمیسیون بررسی اعتبار نشریات علمی کشور حائز شرایط دریافت درجه علمی - پژوهشی شناخته شد.

یادآوری

۱ - این فصلنامه در سال ۱۳۴۷ تحت عنوان نشریه دانشکده علوم معقول و منقول مشهد تأسیس شد و از سال ۱۳۵۱ با نام نشریه دانشکده الهیات و معارف اسلامی به حیات خود ادامه داد. در سال ۱۳۸۱ بنا به خواست وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نام مجله به مطالعات اسلامی تغییر کرد و از شماره پنجاه و هشتم با نام جدید و با فواصل زمانی منظم انتشار می‌یابد.

۲ - اهداف انتشار این فصلنامه بدین شرح است:

— ارتقای سطح دانش استادان، صاحب‌نظران، کارشناسان و علاقه‌مندان.

— معرفی دستاوردهای جدید پژوهشی و ایجاد زمینه تبادل اندیشه.

— ایجاد زمینه همکاری بیشتر میان پژوهشگران و مؤسسات علمی و پژوهشی.

— طرح مسائل علمی نو و گسترش مرزهای دانش.

— ایجاد روحیه و انگیزه تحقیق در جامعه.

۳ - مقاله‌ها بر پایه نظم الفبایی نام نویسندگان درج می‌شود.

۴ - مقالات مندرج در این نشریه، نمودار آرا و نظرات نویسندگان آنها است.

نمونه‌خوان: حسین ذکاوتی زاده

حروفچین و صفحه‌آرا: حسن هاشمی

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشار دانشگاه فردوسی مشهد

شمارگان این شماره: ۸۰۰ نسخه

بهای این شماره: ۱۶۰۰۰ ریال (برای دانشجویان ۸۰۰۰ ریال)

نشانی: مشهد، میدان آزادی، پردیس دانشگاه فردوسی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، کدپستی

۹۱۷۷۹۴۸۹۵۵

تلفن: ۴ - ۸۸۲۹۵۷۱ + ۰۵۱۱، نمابر: ۸۸۲۹۵۷۹ + ۰۵۱۱

نشانی اینترنتی : [http://www.um.ac.ir/](http://www.um.ac.ir/Colleges/Theology/Facilities/magazine.php)
Colleges /Theology/Facilities/magazine.php
پست الکترونیکی: fth@ferdowsi.um.ac.ir

استادیار دانشگاه تربیت مدرس

In the Name of Allah

 55
Dr. Mahdī Jalālī, Assistant Professor A Research Concerning the Words <i>Ism</i> and Allāh 87
Dr. Sayyid Muhammad Bāqir Hujjatī, A Survey of Sufi Principles in Understanding and Interpretation of the Qur'an 109
Dr. Bimān 'Alī Dihqān, Assistant Professor A Search into the Life and the Works of the Late Mahmūd Rāmyār133
Dr. Sayyid Kāzim Tabātabā'ī, Associate Professor The Tradition of Writing 'Arba 'īn and an Exquisite Manuscript in Exposition of Forty Hadīths 165
Dr. Nād'alī 'Āshūrī, Assistant Professor A Historical Account of the Qur'anic and Hadīth Studies in Transoxiana	.189

Dr. Ali Ghufrānī, Assistant Professor
Semantics and Pragmatics of Hanīf in
the Qur'an
. 211

Muhammad Mahmūdūr
Brevity and Delineation in
Traditions
. 223

Dr. Majīd Ma'ārīf, Associate Professor
The Nag Hammadi Finds and
Reevaluating the Canonized Gospels .
. 251

Dr. Manṣūr Mu^ctamidī, Assistant Professor
Backgrounds of Monotheism in the
Arabian Peninsula in the
Pre-Islamic Period Remarks on
Nestorians (Eastern Syrian
Christians). 265

Dr. Laylā Hūshangī, Assistant Professor
Abstracts of the Papers in English
Language
. 283